

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Тодорка Малчева Иванова

при катедра „Музикална естетика, музикално възпитание и изпълнителство” на Педагогически факултет към Шуменски университет „Епископ Константин Преславски”

Член на научно жури, назначена със Заповед № РД-27-033/03.05.2022 г. на Ректора на Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство «Проф. Асен Диамандиев», гр. Пловдив

По конкурса за заемане на академичната длъжност „Доцент” в област на висшето образование **8. Изкуства**, професионално направление **8.3. Музикално и танцово изкуство** (специалност **Кавал и камерни инструментални ансамбли**) към Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев” гр. Пловдив

I. Данни за конкурса

В конкурса за „Доцент” в област на висшето образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство (специалност Кавал и камерни инструментални ансамбли) за нуждите на катедра „Музикален фолклор” към Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство „Проф. Асен Диамандиев” участва един кандидат – гл. ас. д-р Васил Василев. Представени са необходимите документи. Кандидатът покрива наукометричните изисквания за конкурса. Всичко това потвърждава, че гл. ас. д-р Васил Василев несъмнено отговаря на условията за участие в конкурса съгласно Закона за развитие на академичния състав в Република България.

II. Професионално-биографични данни за кандидата.

Образование и академични звания:

Гл. ас. д-р В. Василев завършва НУФИ в Широка лъка със специалност Кавал. През 2005 г. се дипломира в магистърска степен в АМГИИ със същата специалност. През 2016 г. придобива образователна и научна степен «Доктор» след успешна защита на дисертационен труд на тема: «Характерни особености на съвременното кавалджийско изпълнителско изкуство». Дълги години работи като хоноруван преподавател по кавал към АМГИИ, а от 2017 г. е главен асистент по кавал и камерни инструментални състави към Академията.

Паралелно с преподавателската си дейност в АМГИИ, гл. ас. д-р В. Василев е и преподавател по кавал в СУ «Л. Каравелов» в Пловдив.

Художествено-творческа дейност

1. През 2002 г. В. Василев е солист – артист към Щатния народен оркестър при Академията в Пловдив.

2. Солист е в Академичен фолклорен ансамбъл и Вокален ансамбъл „Мистерията на българските гласове”.

3. Реализира многобройни записи за Българското национално радио и Българската национална телевизия.

4. Участва като солист в инструменталните поп и джазови формации „Ламико бенд“ и „Етно фолк джаз”.

5. Носител на награди от конкурси и фестивали.

III. Описание и приноси на научните трудове

Монографията «Кавалът в българската музикална практика» е основен хабилитационен труд, представен от кандидата, чиято изключително отговорна задача е да разкрие цялостната роля на инструмента кавал за развитието на българската фолклорна инструментална музика.

Изследването разкрива характерни особености на българската народна инструментална музика за кавал от 60-те г. на XX век. Отчита се приносът на фолклорните ансамбли у нас за кавалджийското инструментално изпълнителство. Дешифрирани са инструментални мелодии от изпълнителския репертоар на изтъкнати изпълнители и инструментални групи през този период, въз основа на което се открояват характерни особености на инструменталната музика за кавал през разглеждания период.

В първа глава се проследява пътят на развитие на кавалджийската народна музика. В този дискурс се открояват етапите, през които кавалджийската народна музика се реализира – от песенен съпровод до съвременни инструментални пиеси за солово изпълнение.

Описани са изпълнителски техники за кавал на база богат емпиричен опит. Открити са и характерните за нашия фолклор овчарски кавалджийски мелодии, характерни с импровизаторското си майсторство и определени изпълнителски техники.

Във втора глава са отразени изявени кавалджии на 20 в., като се отчита тяхната роля за кавалджийската народна инструментална музика. Авторът отчита, че отсъствието на музикална грамотност и образование не се явяват пречка за непрекъснато самоусъвършенстване на пионерите кавалджии, както и при усвояване елементите на изпълнението. Техните наследници разширяват възможностите на кавала, обогатяват художествено-изразните средства и изпълнителска техника. Отчита се приносът на Тракийско-Странджанския кавалджийски стил. Анализира се изпълнителската техника на видни български кавалджии от 20 в., тяхната роля за развитие на изпълнителския стил за кавал, като се посочват конкретните приносни насоки. Прави впечатление обобщението относно основните етапи, през които преминава кавалджийската инструментална музика.

Обект на трета глава е употребата на кавала в камерни инструментални фолклорни групи. Откроява се ролята на изпълнителските елементи за художествената стойност на инструменталните творби. Разглеждат се различните кавалджийски прояви, като формирането и развитието на инструменталното хоро като пиеса, създаване и изграждане на инструментална интродукция, ролята на кавала като съпровождащ вокално изпълнение.

В четвърта глава много находчиво се финализира проучването, като се разглежда употребата на кавала в съвременния оркестър за народна музика, отчитайки приноса на НФА „Филип Кутев“, ОНМ при БНР. Изключително проникновено докторантът анализира функциите на кавала в съвременния народен оркестър, звукоизвличане, регистри, щрихи, динамика при съвременното инструментално изпълнителство.

Цялостното монографично изследване на д-р В. Василев убедително доказва целта, която той си е поставил – инструментът кавал е основен двигател в развитието на традиционната инструментална музика. Значителният принос на кандидата се изразява и в това, че изложените изводи и обобщения в монографичния труд са плод на личен дългогодишен опит и знания като изпълнител и педагог, както и разнопосочно открояване на специфичните особености на кавалджийската инструментална музика от

последните десетилетия чрез задълбочено проучване на изпълнителските стилове на видни изпълнители и инструментални групи от периода. Напълно заслужено е да се подчертае и това, че анализаторските търсения в цялата монография са подкрепени с професионално нотирани и анализирани инструментални примери.

Д-р В. Василев е и един от съставителите на сборник – учебно пособие, съдържащо 50 безмензурни солови пиеси за кавал, което е ценно помагало за усвояване на инструментални пиеси за кавал.

Публикацията, реализирана от д-р В. Василев, както и 4-те негови цитирания са в тематичната насока на монографичния труд.

VI. Художествено-творческа дейност и награди

Д-р В. Василев е с богата художествено-творческа реализация.

1. Участие в 27 концерта като солист кавалджия в Академичен фолклорен ансамбъл към АМТИИ, гр. Пловдив.
2. Концерт като соло кавал с формация „Фолк лайн“ в гр. Осийек, Хърватия.
3. Проведен майсторски клас по кавал в СУ „Л. Каравелов“, гр. Пловдив – преподавател гл. ас. д-р В. Василев, където участниците са имали възможност да се запознаят практически с най-добрите български произведения за кавал и с изпълнителски техники за тяхното овладяване.
4. Организиран уъркшоп по кавал в Музикалното училище в гр. Катерини, Гърция на тема: „Запознаване с традиционния български фолклорен инструмент кавал – теоретично и практично“. Ръководител на уъркшопа – гл. ас. д-р В. Василев, представил цикъл от лекции за специфичните особености на народния инструмент кавал, както и демонстрация на звукоизвличане и начин на изпълнение.
5. Уъркшоп в НУФИ, Широка лъка на тема: „Работа с камерни фолклорни състави“, ръководител – гл. ас. д-р В. Василев. Инициативата финализира с концертна програма, включваща представяне на заучените музикални творби.
6. Реализирани записи в БНР и БНТ.
7. Похвално е, че за своя принос в сферата на кавалджийското изпълнителство, както и за съхраняване и разпространяване на българските фолклорни традиции, д-р В. Василев е удостоен с две грамоти.

Заклучение

Така предложената научна и художествено-творческа продукция по обявения конкурс за „Доцент“ при АМТИИ «Проф. Асен Диамандиев», гр. Пловдив очертава следните основни приноси на кандидата:

1. Проведено е обстойно аналитично проучване на функциите и значението на кавала за българската фолклорна музика.
2. В съвместно съставителство е издаден сборник – учебно пособие с безмензурни пиеси за народния инструмент кавал.
3. Осъществена е забележителна художествено-творческа продукция, изразяваща се в богати концертни изяви и записи.
4. Издадени са грамоти за принос в кавалджийското изпълнителство.

Въз основа на реализираното представяне считам, че кандидатът за заемане на академичната длъжност «Доцент» гл. ас. д-р Васил Василев отговаря напълно на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Предвид това, оценката ми за заемане на така обявената по конкурса академична длъжност «Доцент» от гл. ас. д-р Васил Василев е **ПОЛОЖИТЕЛНА**.

Предложеният научен труд, постигнатите приноси моменти, художествено-творческа и преподавателска дейност ми дават основание убедено да препоръчам на уважаемото Научно жури да присъдим на кандидатурата **ПОЛОЖИТЕЛНА ОЦЕНКА**, както и да предложим на Факултетния съвет към факултет «Музикален фолклор и хореография» при АМТИИ «Проф. Асен Диамандиев» - гр. Пловдив да избере кандидата гл. ас. д-р Васил Василев за „Доцент” в област на висшето образование 8. Изкуства, професионално направление 8.3. Музикално и танцово изкуство (специалност Кавал и камерни инструментални ансамбли).

10.06.2022 г.
гр. Шумен

Автор на рецензията:
(доц. д-р Тодорка Малчева)